

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Sucquet E Societate Iesv Via Vitæ Æternæ

Sucquet, Antoine

Antverpiae, 1630

Cap. 19. de passionibus edomandis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54856)

CAPVT XIX.

De Passionibus edomandis.

Quemadmodum in parte superiori animæ omnis mali fons est voluntas & amor proprius, ac iudicium proprium; ita in inferiore passionū, quæ alioquin indifferentes sunt, immortificatio. Motus autem animi dicuntur passionēs, eò quòd appetitus sensitivus commotus imaginatione alicujus boni, vel mali, impressionem seu immutationē in corpore faciat. Duplex est autem ille appetitus, concupiscibilis & irascibilis. Concupiscibilis, qui circa bonū vel malum absolute versatur, has sex passionēs habet. Amorem boni representati, ex quo desiderium si non adsit; & gaudiū, si presens sit, promanat: si malum sese menti offerat, mox odium illius; inde fuga, si absēs sit; post dolor, si presēs, exoritur. Irascibilis versatur circa bonum & malum, quatenus ardua sunt: cujus passionēs sunt quinque. Spes de bono arduo: audacia cōtra malū, quod superatu difficile: desperatio de bono, quod acquiri nequit; timor à malo, quod vinci nō potest, uti & ira. Passionēs istę pro objecto habent ea, quæ sensibus percipiuntur; bona in quā mūdi hujus, quæ aut utilitate, aut gloriā, aut voluptate continentur. Si quis igitur affectum à temporalibus ad æterna trāsferat, passionum suarum dominium nanciscetur; hæc siquidem ab illo omnes commoventur. Qui enim non amat temporalia, non desiderat, non diffluit gaudio, si affluant: rursus, si contraria accidāt, id est mala, ea non odit, sed, ut Christi servus, crucē amat, ut verè utilē, salutarem, gloriosam ac jucundam: non fugit, sed sequitur; non tristatur immodicè, sed cū Apostolo in cruce Domini gloriatur, per quā ipsi mundus crucifixus est, & ipse mundo. Similiter spem suā cū in bono æterno rotam collocārit, bona mundi hujus aspernatur: malū arduum vitat quidē, quatenus ratio dicitur, non tamen audacia perturbatur: nihil desperat, aut timet.

*Quid passio.**Vbi invenitur.**Sex passionēs appetitus concupiscibilis**Quinque passionēs appetitus irascibilis.**Quæ passionum objecta**Quæ remedia.**Galat. 6.*

*Amor mūdi
cōsuetus
ex animo.*

met, quia nihil concupiscit. Vides remedium omnium passionum, esse proprii amoris ac creaturæ evacuationem, quā amor Dei cōsequitur? Fac igitur ante omnia, ut temperatus in te omnino sit omnium hujus mundi bonorum amor: idq; fiet si æterna cogites, & hæc fluxa esse multis permixta doloribus, ac fieri nō posse, ut quis hīc illis fruatur, & postmodum æternis. unde dictū Epuloni: Fili, recordare quia recepisti bona in vitā tuā. Difficile id quidem, maximè in initio, sed Christi exēplo carnem crucifigere oportet, sensuumque voluptates spe cælestium abnegare: ipsoq; usu mortificatio ita dulcescet, ut non mors, sed vita esse credatur. Observa quod dictum est. amorem temporalium, seu voluptatis aut commodi alicujus, causam esse perturbationum: trahit enim unumquemque sua voluptas, atque uti in saporibus & cibis, eorumque gustu evenit: ita in alijs, varijs varijs oblectantur.

*Curiositatis
mala.*

Curiositas autē in primis refranāda in visu, auditu, &c. ut Guilielmus Parisiēsis rectè docet. quāta enim ejus sit violentia, pater in omnibus, seu tristibus seu alijs spectaculis, quibus quantum homo inescetur, docet Alipius apud D. Augustinū: etenim cū semel in theatro spectasset, postea vix averti potuit. Beatus verò Hugo Lincolnensis Episcopus totos annos quinquaginta mulierem non aspexit: nec S. Franciscus ullā de vultu nōrat.

1. Thessal. 1.

Quòd si metuebant viri sancti induti loriam fidei, galeam salutis, & omnem armaturam Dei, quid nos pumilioes inermes, de quibus toties hostis triumphavit, formidare nō debeamus? Sic & auditus coërcēdus à fabulis, inutilibus, novis; sic odoratus, cæteri que sensus sancto sui odio, & Christi amore mortificandi. Neque tantum in magnis, sed etiam parvis; quid enim magnū à turpis rei aspectu abstinere? sed à licitis & parvis se

*Mortificatio
in parvis
laudata.*

2. Reg. 23.

Luca 16.

continere plurimum est. Sic David haustum è cisternā Bethlehem aquam effudit, & Deo sacravit; qui enim in modico fidelis non est, & se superare nequit, neque etiam

iam in maiori id poterit. Anima autem sic mortificata, velut pluma sicca, cælum petit; aliàs madida terreno vapore deorsum tendit. Fitque demum animæ, in hâc ablaetatione, convivium grande, uti fecit olim Abraham in filii ablaetatione, id est spirituali mortificatione. Non enim invenitur Deus in terra suaviter viventium. Ut verò ea quæ dicta sunt aliùs imprimantur, meditationes de his subnexas vide. *Aspira*, ut suprà pag. 8. *Haccine firmâ*, &c.

Genes. 22.

Meditatio prior de Passionibus edomandis.

COMPOSITIO LOCI. Statue te coram Deo, & imaginare velut te circumdari canibus; vel belluas plurimas in corpore tuo pugnantes, & æternam perniciem minitantes.

ORATIO, ut suprà.

PUNCTVM I. Considera Primò, hominem à Deo sic creatum esse, & donatum omnibus suis membris, potentiis & passionibus, ut ad Dei gloriam, & ex eius voluntate, omnibus iis (quia omnia illius sunt) utatur, nisi æternùm, non in illo solùm membro, &c. sed toto corpore malit cruciari, itaque præteritam vitam, quando exhibuisti mēbra tua servire iniquitati, detestare, & te omniaque Deo offer. Cōsidera Secundò, solas has passiones ferè æternæ damnationis causam, & omnium esse peccatorum fontem, si malè domitæ sint; imò etiam morborum corporis, & malorum temporalium. pauci enim bonis & mansuetis sunt infesti. Tertiò, vide quas perturbationes faciant, nimirum omnes easque maximas, ut patet discurrenti per singulas; ita ut sicut corpori morbos, & mortem humorum adfert perturbatio, ita animæ passionum. Quare te ad eas edomandas excita, quantum tibi vita & salus sempiterna curæ & cordi est. *Haccine vera*, &c. ut suprà pag. 7.

*Passionum
violentia
omnium
morborum
causa.*

PUNCTVM II. Considera Primò, quàm suavis sit pax & quies in eius animâ, qui illas domitas habet; ut patet in Adamo. nihil hic timet, sperat; perpetuâ animæ, &

V 5

sapè

*Omnes
quietem ami-
mi ubique
quarunt.*

sæpè corporis suavitate, quiete, serenitate frui ur; quem tanti sapientes omnes fecerunt, ut omnia, etiã Ethnicis, præ hæc contempserint; quam tanti omnes mortales, ut omni studio ad eam contendãt. Quorsum enim mortales implere ventrem, cupiditatem, ambitionis desideria explere, curiosis opplere rebus intellectum exoptant, nisi ut dicere possint animæ suæ: Quiesce hîc? Sed frustra; cùm saturari anima his nequeat: & quamvis omnia possideret, nullius tamen certam ac diurnam scit esse possessionem, usum, aut fructum, tantumque proinde in humano pectore timoris, quantus fluxæ rei est amor atque cupiditas. Secundò, considera quòd nullus tam sit dirus hostis, tortor crudelis, qui te cruciare ita assiduè possit, atque hæc passiones, cùm intrinsicæ sint, perpetuæ atque pervigiles: immò nihil ferè nocere potest tibi dæmon, nisi harum velut ministerio utatur.

*Dæmon pas-
sionibus nos-
tris nos op-
pugnat.
Genes. 4.*

Tertiò considera, hominè ad hoc creatum, ut omnibus creatis dominetur, & subter eum sit appetitus ejus; per has verò passiones, cuius illū rei etiã vilissimæ subijci, si videlicet ei non secundū voluntatem Dei afficiatur. unde talis quasi amens Deum sæpè, & animæ pacè, æternā gloriam, & omne bonum abjicit, ut illam consequatur; & si petatur, cur ita insaniat, se sponte cruciet? re ipsa ait, Aliter res ista quàm cupio, agere me non permittit, illi pareo, aliter non possum: consequi illam debeo. Per sæpè autem vilissima ea res est, à qua si prohibeatur aut vi, aut lege, aut mandato, manus tradit hosti, murmurationi se subternit, ac bonorū omniū suorum oblitus, miseram trahit vitam; fortunatissimus, si voluisset, futurus. O infelicissimum & abjectissimū, qui tot tortoribus se dedit in rei vilissimæ gratiam, & gloriam æternam perdit! Quamvis autè non semper damnetur, tamen gloriam quam haberet, si in eo se vicisset, perdit æternam. *Aspira, ut l. p. 8. Hæcine firma fide, ibid.*

PUNCTVM III. Considera Primò creaturas omnes,
& vide

& vide quomodo si uni per amorem adhærescas, mox desideria, spes, timores, fervor, zelus, audacia, ira, si quis obsistat, in te impetum faciant; & rursus odium cōtrarij, tristitia cum desperatione boni. quòd si habeatur bonum optatum, amor, zelus, extasis, unio, inhæsiō. nã priùs amatur res aliqua, quæ amorem sui quasi formam imprimat amanti, velut ignis alij calorem. hunc sequitur desiderium, cum ardore & fervore & languore, si frui optatis nō liceat; dehinc spes, timor ac desperatio, ne bonum consequatur, interveniunt; item ira & zelus & audacia, si quis obstat; & rursus odium, fuga mali, & tristitia ex carentiâ boni. si autem consequatur, nascitur delectatio valdè trahens, fervor, languor, extasis quâ est amans in re amatâ, liquefactio cordis, ut bonum subintret, viva inhæsiō & zelus, timor perdendi, spes & desperatio retinendi, odium, fuga & tristitia de malo cōtrario. & sic perpetuò agitur passionibus sex concupiscibilis, quæ sunt amor, desiderium, gaudium, item odium, fuga, tristitia; & rursus irascibilis, quæ quinque numerantur, nempe spes, desperatio, timor, audacia, ira. Cùm igitur quævis res, etiam vilissima, tot te modis agitare possit, abnega omnem creaturæ inordinatū affectum, & in uno Deo omnem amorem colloca, fonte omnium bonorum. *Domine Iesu Christe, ut inf. pag. 324.*

Quanta perturbatio ex amore rei creata.

Amor omnis in Deū convertendus.

Meditatio posterior de iisdem.

COMPOSITIO LOCI, ut suprâ.

PUNCTVM I. Considera Primò, Deū ut summum bonum & omnis boni fontē, ubique tibi adesse, ubiq; operari, in quo sit summa quies tua, & vide an res ulla ab eo te abstrahere possit, quâ optes habere aut jam habes, & retinere; an verò cū Apostolo dicere queas, Quis nos separabit à charitate Christi? Ut verò cognoscas cui rei afficiaris, vide quid sapiùs verses animo tuo, ea que quâ sit vilis, amara, turpis, fugax, agnosce. Secūddò, quomodo non satiet, sed irriter magis & torqueat, attende.

Tertiò,

Deus ubique adest.

Creatura non satiat. Rom. 8.

Tertio, quàm turpe illi se subdere, & ob eam sic velle agitari. Quarto, quòd, sicut nemo ab orbe condito in ullâ re hactenus quieuit, neque unquam quiescere in creaturâ ullâ potuit, ita etiâ tu non possis in istâ, quod- que certè neque in morte voles hanc ita dilexisse, neque in iudicio *Aspira*, ut. sup. pag. 7. *Haccine firmâ fide, &c.* ibidem.

*Dæmon
amore crea-
tura nos
vincit.*

Psal. 113.

Gregor.

Nota.

*Beneficia
Dei attende.*

*Stultitia s-
tiorum se-
culi.*

Quinto, quomodo dæmon velut aranea sedeat in omnibus creaturis, ut sagittet amore earum rectos corde, ut patet in Evâ parente nostrâ à serpente delusâ. Cogita verò te primò à dæmone, postea ab omnibus supradictis passionibus, desiderijs, spebus, desperationibus, aversionibus, timoribus, irâ, antequam habeas, & postquam habueris, agitanandum; si dæmon ullius rei amore te vulneraverit, & similem sibi effecerit. Similes enim, ait Propheta, illis fiant qui faciunt ea. Neque refert parva, an magna res sit. multi enim pereunt & opprimuntur arenâ, ut ait Gregorius, qui grâdia vitarunt. Sextò, considera quid ab ista re tibi desideres? voluptatem? atqui nōne animus passionibus perturbatus verè eam non gustabit, sicut ægro cibi non sapiunt? & ecce meliorem in Deo ad manum habes ac paratam. Cur eâ non frueris sine noxâ? *Credo tibi*, ut suprà pag. 7.

PUNCTVM II. Considera Primò, quo modo Deus fons omnis boni, in te hactenus cōtinuò misericordiae suæ rivus per beneficia innumera siverit & sinat fluere: itaque in eo omnes passionem merge, sit ille timor tuus, ut Jacob ajebat, sit ille spes tua, cum solus juvare possit: sit amor tuus & desiderium cum sit omne bonum? nihil oderis, nisi quod ei repugnat, qui omnia continet, & solus bonus est: cum neque quidquam nocere possit, sine eo; neque quidquam te extra eum beare. Considera Secundò, quid sit quòd hæc tu & plerique omnino homines non apprehendant. Fascinatio oculorum & intellectus, & infania maxima: cum enim pacem & quietem in creatis habere nequeas, & nihil hinc per-

perfectè, vel diu habere possis, quæ dementia te nolle habere, vilissimis rebus abnegatis, omnia, id est, Deum possidere per amorem, hæc & in æternum! Tertiò, etsi habere posses, & frui omnibus creatis aliquamdiu; tamen si pacem quæras nõnne omnino, aliquando ea abnegare oporteret? Cùm enim omnibus creaturarum desiderijs id solùm agatur, ut animus quietus sit, id quæ fieri omnino nequeat; tum quia extrema gaudij semper luctus occupat; tum quòd unâ re habitâ, crescat alterius desiderium, ut in hydropico; tum quòd innumera sint creaturæ, & frustraneus idcirco omnino labor; abnegare omnia, etiam seipsum necesse est, ut tràquil-
Abnegatio necessaria.

litas & pax animi inveniatur: si tamen ea tibi, uti omnibus proposita est. Accedit, quòd dum habetur, unâ cū possessione ejusdem timor nascitur, eo quæ major, quo res carior. quare igitur omnibus abnegatis, per compendium pacem non quæris cum Deo & in illo? Cur non erubescis, aut detrectas scædam ac turpem mendicitatem à creatis cum opprobrio & molestiâ summâ exercere? *Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ, &c. ibid.*

PUNCTVM III. Considera quæ opus sint ad passiones animi tui superandas, id est, hostes tuos crudelissimos. *Remedia passionum.*

Primò, certè necessarius est generosus animus, qui istis rebus terrenis & vanis subdi nolit. Secundò, sensuum custodia diligentissima; per hos enim, ut portas hostes intrant, qui longè facilius repelluntur, quàm expelluntur. Tertiò, cogitare Deum, omne bonum, sibi adesse, & in eum omnes affectus convertere. Quartò, vanitatem & vilitatem rerum omnium assiduè expendere. Vide deinde quorsum in Baptismo mundo renuncia-
 veris; certè ut sæcularia fugeres, non tam corpore quàm desiderio, firmaque voluntate seruiendo Domino, omnibus diebus vitæ tuæ. *Dignatus es, ut sup. pag. 10. vel Domine JESU, ut inf. pag. 324.*

Medi-

Meditatio prima de Odio sui.

COMPOSITIO Loci erit, cogitare teterrimam voraginem, velut puteum abyssi, omnia mala eructantem, talis nempe est amor sui.

ORATIO, ut suprâ.

Luc. 14.

Amandi qui nos exercent.

Senec. ep. 66. Amor sui.

Origo malorum.

PUNCTVM I. Considera Primò illa verba: Qui non odit patrem & matrem, insuper & animam suam, non potest meus esse discipulus. Secundò, quomodo is qui aliquem odit, erga eum afficiatur, & quòd ita etiam qui se odit, erga se affectus sit. nam in malis illatis sibi gaudet, & inferentes amat, uti contra hostem suum conspirantes: alios sibi blandos, ut hostem foventes, non magnopere amplectitur. Tertiò, vide quàm innumera desideria amor hic gignat in te, & quàm ampla sit seges odium hoc exercendi, ac detestare hunc amorem tui, dicens cum Seneca: Major sum, & ad majora genitus, quàm ut mancipium sim mei corporis. Hic te excita, ô viator, & aspera amplectere, eosque qui ea tibi offerunt; & contrâ suavia aspernare. *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7.

PUNCTVM II. Considera Primò, omnia peccata, & per consequens omnia mala mundi, nasci ex sui amore. Nemo enim honoris ambitione, aut luxuriâ peccat, nisi quia commodum suum amat: unde qui perfectum odium sui habet, liber est ab omnibus peccatis. Secundò, attende & appende, ô Christiane, eundem amorem tui Christum tuum crucifixisse. Nonne verè Apostolus dixit, peccator sibi metipsi filium Dei crucifigit? quare odio tui satisfac Deo, & Christo Jesu pro te ex infinitâ charitate crucifixo. Nonne satis est semel eum pro te mortuum, ut ei vivas, & beatus sis? Tertiò considera amorem sui, velut teterrimam lepram, & diaboli characterem; odium verò sui Christi discipuli notam, ut in Sanctis, eorumque gestis apparet. *Credo tibi*, ut suprà pag. 7.

PUN-

PUNCTVM III. Considera, cui irasci soleant homines, scilicet hosti capitali: talis est volūtas tua, & amor tui. Est enim proditor venenū propinans, superbissimus & truculentissimus miserorum oppressor, bellorum omnium in animā tuā & seditionis auctor, spoliator bonorum, Dei & animæ interfector. hæc omnia amorī sui tribuere qui vis potest, ac sic eum detestari.

COLLOQVIUM cum Christo crucifixo, qui nos sic dilexit, ut à planta pedis usque ad verticem non esset in eo sanitas. *Domine Iesu Christe, ut inf. pag. 324.*

Isaia 1.

Meditatio II. de Odio sui.

COMPOSITIO LOCI, ut supra.

PUNCTVM I. Considera Christum IESVM, conculcatum ab impijs in domo Caiphæ, quamque hoc longè pejus faciat amor sui; & quam indignum, vilissimum mancipium, id est carnem, Deum, Regem regum pessum dare; & tu eum amas, & non succurris? tu hæc vides, & aut rides, aut non lacrymaris? Secundò, tuum hostem crudelissimum esse carnem, & quam turpe, eam velle præ amico, qui sanguinem suum nobis dedit, diligere; insidiatorem admittere, Dominum excludere, vilissimæ rei, utpote vermi fœtido, carni tuæ, plus honoris & favoris tribuere, quam summæ Majestati. *Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firma, &c. ibid.*

*Amor sui
Christum
pessumdat.*

PUNCTVM II. Considera, Regem sapientissimum Christum IESVM, qui cum possit alijs mille modis salvarè mancipium, tamen ad ostendendam immensam charitatem, voluisse pro mancipio, & quidem sibi injurio, mori, & omnia quæ homo pati potest, tolerare, vitam humilem & pauperem agere. Tunc hæc credis, & intelligis? Secundò considera, mancipiū illud contrà quærere ubique sua cōmoda, ut possit Regi & Patri insultare. Tertio, etiā filios ex Rege cōceptos id est pia desideria, in gratiam hostis adulteri trucidare.

Quartò

Heb. 6.

Quartò, amantissimum tui Regem quasi abs te opem
poscere, ad ulciscendum hostem suum, & tuum; teve-
rò, non tantùm eam non præstare; sed hostem fovere,
in delicijs habere, cum eo Regis tui cædem (crucifigit
enim sibi Deum, ut dixi, peccator) tractare. hæc omnia
amori tui, ac sensualitati applica, & detestare, ac vehe-
menti amore complectere Deum omne bonum tuum.
Domine JESU, ut inf. pag. 324.

*O quàm
turpe Spiri-
tum servare
carni!*

PUNCTVM III. Considera Primò, te constare animâ
preciosissimâ, & corpore vilissimo. Secundò, quàm tur-
pe saccum vermium, corpus inquam tuum, quod est
velut brutum, dominari animæ tuæ: & quanta stulticia,
pro æterna animæ ruinâ, hostem momento recreare, &
corpus simul cum animâ perdere in gehennæ ardori-
bus perpetuò cruciandum! *Hæcine vera, &c. ut sup. p. 7.*

COLLOQVIUM, ut supra.

Meditatio III. de Odio sui.

COMPOSITIO LOCI, ut supra.

*Amor sui
damone pe-
jor.*

PUNCTVM I. Considera Primò, quot dæmo-
nes nobis insidientur, quæque mala hominibus passim
inferant. Secundò, nullum tamen adeò potentem &
infensum quàm amorem tui, neque quidquam tibi in
mundo magis nocere. Tertiò, omnes alios vinci, si a-
morem tui viceris. Detestare cum igitur, & recreatio-
nes, voluptatis illecebras, carnisque blâditias, ac simul
attende quàm bonus Israël Deus his qui recto sunt
corde. *Credo tibi, &c. ut supra pag. 7.*

*Anima vo-
luptas pro-
pria qua-
renda,*

PUNCTVM II. Considera Primò, brevissimam esse
sensuum voluptatem, & quanto diuturnior & potior
ea, quâ anima de Deo & virtute percipere potest: præ-
sertim cum anima tantopere afficiatur eâ recreatione,
quæ jumenti sui est. Secundò, attende impossibile utrâ-
que frui; hîc ventrem & ibi implere mentem. Tertiò,
etiamsi omnia concedas, tamen tantùm irritamentum
fore,

fore non satios appetitus, sed plura petituros; & quæ dementia hosti tribuere, ut plura tribuas, & seruitutem indies duriorē sibi facere? *Hæcine vera*, ut sup. pag. 7. Quartò, quòd si voluptatem hanc momentaneam rejicias, æternam te habiturum, & in præsentia etiam ex rectè facto majorem, quàm ex voluptate jucunditatem.

PUNCTVM III. Considera Primò, quàm cæcus sit *Carnis affectus cæcus* carnis affectus, quàm turpis, & quanto cum discrimine quis se cæcæ & furiosæ carni mancipet, ejus ductum sequatur, cum lumen rationis homo habeat. Secundò, expende carnem, & ejus amorem omni virtuti repugnare, cum ea ardua sit, ac radix illius, ut vulgò dicitur, amara; illa verò semper commoda segetur. Tertio, considera quantum in amore Dei crescere cupias, tantum in hoc decrescendum; nec posse utrumque in animâ consistere. Quartò, considera quomodo Christus Jesus carnem suam odio habuerit, & expende hæc verba: *Matth. 16.* Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me: & videbis adedò necessarium esse odium sui, ut Religiosi ac verè pij nomen non mereatur, qui non imitentur. *Galat. 24.* Vide jam an dicere possis, Christo confixus sum cruci; & excita te ad amorem Domini tui.

Domine Jesu, ut infra pag. 324.

Meditatio prior de Curiositate, in signi progressus in viâ Domini impedimento.

COMPOSITIO LOCI erit considerare animam nostram velut arcem, habentem portas quinque, quibus plurimi hostes insidientur.

PUNCTVM I. Considera Primò, qui actus curiositatis sint ex S. Bonaventura. *Bona. v. sp. discipl. c. 5. signa cur. en. s. r. n. 16.* Curiosus, ait, non curanda curat, necessaria negligit, & sui oblitus aliena considerat, notat & explorat: si quod insonuerit verbum, anhelat sollicitus ad sciendum, & honestate postpositâ id

ab inuitis, & celare forsan volentibus inuerecundè requirit; locis sibi non concessis, congregationi, & collocationibus Fratrum se ingerit non vocatus; cum eum abesse putaveris, adest impudens lateri, adest auri, ut nec secretum valeas occultare sermonem; obseruat angulos, vagis circumspicit oculis, hæret ad singula quæ occurrunt, communes obâdet transitus, superuentientium & forensium gaudet occursum; rumoribus, & sæcularibus verbis hauriendis & referendis intendit; res sibi non deputatas curiosè revolvere non quiescit. Secundò, quàm turpia hæc sint attende.

DOMINE IESV CHRISTE, ut inf. pag. 324.

PUNCTVM II. Considera signa domitæ curiositatis esse, nec domi nec foris oculos inconsideratè conijcere, nisi vel ob necessitatem, vel honestam recreationem; (nunquam tamen in mulieres figendus est aspectus) aliena non explorare, ex objectis piam aliquam considerationem capere. Secundò, singe te Christum Dominum, vel beatam Virginem videre per omnia continentem: & vide quàm illis moribus dissimilis sis, & ad imitandum te accende.

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

*Sensus cur
dati à Deo.*

PUNCTVM III. Considera Primo, hanc vitam, & sensus datos ut Deum cognoscamus, & ea conquiramus quæ nobis necessaria sunt ad salutem; unde colligendum quantum erret qui animam affectibus fœdis, & noxiis imaginibus rerum deturpat. Secundò, considera hostes nullâ ratione ingredi in nos posse, seu arcem animæ nostræ, nisi per curiositatem sensus nostri indubitè pateant. Tertio, quòd, sicuti facile est, contra hostes extrâ positos sese tueri, ita sensibus custoditis omnia intus fore secura. Quarto, brevissimum est tempus vitæ nostræ. Vnde seriis & utilibus quibus cælum comparatur danda opera; & quàm turpe malle de nominibus disputare, nova inquirere, videri velle, &c. quàm animam inferno eripere, & se nosse. *Haccine vera, ut su. p. 7.*

*Temporis
habenda
ratio.*

Medi-

Meditatio posterior de eadem.

COMPOSITIO LOCI, & ORATIO, ut supra.

PUNCTVM I. Considera Primò, quid ex omnibus curiosis hæcenus visis vel auditis habeas. Secundò, quid haberes si longè plura & omnia nosses, si te ignores & Deum ac viam ad illum. Tertio, attende perfectè nihil ab hominibus percipi posse, sed omnia velut per transennam videri. unde nullius animalculi naturam omnino capimus. Quartò, cogita inquietudinem summam curiosi, pericula & molestiam: & contrà quietem ejus qui in Deo uno omnia habet, & studet curiositati coercendæ. Audi Sapientem: Proposui in animo meo

*Fructus curiositatis.**Ecclesiast.**Aspira, ut sup. p. 8. Hæcine firma, &c. ibid.*

PUNCTVM II. Considera Primò; quàm stultum te aliena frivola curare, dum de vitâ tuâ agitur, eaquæ sempiternâ. Credis & intelligis, & sapis? Secundò, cum sapientissimum in cælo fore, qui cû S. Benedicto sapienter indoctus fuerit, rerum, scilicet, curiosatum. Considera Tertio, omnem delectationem, quam ex creatis haurire potes, in Deo plenissimè te reperire, & purissimè. Quartò, frustra te conari satiare animam insaturabilem visis & auditis, cum nec satietur oculus visu, nec auris auditu. Quintò, considera ut curiositatem Bethsamitarum Dominus punierit morte, in omnibus

*Aliena stultitè curat curiosus, sua negligit.**1. Reg. 6.**Hæcine vera, ut sup pag. 7.*

PUNCTVM III. Considera Primò, frustra aliquem

*Sensus mortificandi.**conari*

Cant. 6.

Prov. 25.
Ratio man-
dati non est
inquirenda.

Isai. 2.

conari ad contemplationem ascendere, nisi refrænet
sensus suos, ideoque dictum sponsæ: Averte oculos
tuos: illi enim me a volare fecerunt, & quantum id
damnum sit, attende. Secundò, numquam curiosè per-
fectionis Dei, ejusque judicia & facta scrutanda. Scruta-
tor enim majestatis opprimetur à gloriâ: nunquam, ut
in fide fit, rationes quærendas esse præcepti, ut pro-
pter eas operemur. Dæmonis hæc est vox & investiga-
tio: Quare præcipit vobis? At verò silet Abraham, nihil
inquit, nec quò eat, cùm abire iussus è terrâ suâ; nec
de filii stirpe, cùm eum sacrificare juberetur; neque
Isaias, cùm nudus incedere; nec Jeremias, cùm catenis
gravatus; nec Ezechiel, cùm ut in latus incumberet
mandatum accepisset.

COLLOQVIUM fiat ad Deum, in quo omnes Sancti
omnia vident, cum affectu magno amoris & abnega-
tionis omnis affectus erga res curiosas.

EXERCITIUM.

Eccl. 3.

DOMINE JESV CHRISTE, in quo omnes thesauri scien-
tia & sapientia absconditi sunt; utinam noverim te; nove-
rim me, & noverim voluntatem tuam: illa enim sola scientia
sufficit mihi, quâ in ætèrnum sapientissimus esse possum, & co-
gnoscere te, videre te, ac possidere in te omnia; eo plura ac perse-
ctius, quo minùs me hîc vana curiositas in diversa distraxerit:
unum enim est necessarium, & hæc est vita æterna, ut unum te
cognoscamus. Hæcine vera sunt? hæcine vivâ fide credo? & quasi
crederem, sic vivo, cogito, loquor, & operor coram te, & in te
spero, ô spes unica, & te amo, ô infinita bonitas hîc mihi præsen-
tissima? Credo, Domine, adjuva incredulitatem meam. Spero in
te solo, & scio, non confundar, vanitas enim vanitatum, & om-
nia vanitas, & sicut amore tui super omnia doleo, quòd offendè-
rim te, ita toto corde amo te super omnia. Et an aliquid N. ultra
me separare poterit à te, ô JESV, ô vita, ô amabilissima charitas!
ô omne bonum Deus meus, Deus cordis mei & omnia! Quid
nunc, anima mea, quero altiora & fortiora me scrutari? cur ocu-
los

los convertam ad vanitatem, & non ad te o JESV, unde solùm veniet auxilium mihi? Sed, eheu! dum per negligentiam terra cordis inculta spinas & tribulos germinat, quia in seipsâ non invenit requiem, foris cogitur, evagari anima nostra; & dum à sui circumspèctione torpescit, incuria sui curiosam in alios facit. Et verò spectacula vana, & scientia, quid corpori præstant, quidve anima? Satiari enim non potest, neque in ullâ creaturâ quiescere, sed in te solo, in quo omnia sunt. O felix anima, cui tu unus es omnia, & qua in te videt omnia, & à te accipit, & ad te dirigit omnia Deus cordis mei, & omnia.

Praxis.

SCRVTARI quisque debet primò, quo maximè oblectetur, & trahatur, ut mortificationem adhibeat. Deindè observare voluptatem, uti notum est, per sensuum portas ingredi, itaque ad eas maximè excubandum, ut in limine primo hostis repellatur, v.g. offert sese visui aliquod objectum delectabile, mox amor, ac deinde concupiscentia seu desiderium inardescit: & luctâ magnâ opus ut superetur: si autem desiderium seu ignis iste, seu serpentis caput non admissum, si inimicus clausis ostiis ab accessu prohibitus fuisset; in pace anima permansisset: sed cum fieri nequeat, quin in usu rerum humanarum, maximè si portæ illæ non custodiantur, subrepat hostis; explora illum, an amandus sit: vide dolonem, quo te, ut Joab Amasâm, perimere cupit, aspice sub veste, sub specie creaturæ sagittantem hostem. sic enim moderaberis facilè affectum; neque species te decipiet, neque in objectum laqueum, seu muscipulam trahet: sed si eâ re sit utendum, separabis preciosum à vili, aculeum, sive quod noxium est, à melle: quodque tibi non libet solùm, sed etiam licet, ex creaturâ usurpabis. Magnum verò discriminè inter justum & impium in ejusdem rei usu: ille temperatè atque invitè eâ utitur, & æterna habet in desiderio: hic fertur ut equus & mulus absque intellectu, æternaque sunt illi in fastidio.

Postquam ergo sic quis restitit amori inordinato creaturæ, suoque evasit etiam periculo cautior; revocare licet & juvat illud in memoriam, sibiq; repræsentare, ac rursus generosè repellere id quod malum est. Et quanquam hæc pugna cogitationum utilis sit, quâ quis se disponit ac parat ad futura, animo suo coram Deo repræsentando præterita; quòd ex actibus his nascatur virtutis habitus; longè tamen utilius in occasione se exercere, v.g. quando se offert vel quæritur occasio injuriæ,

Bern. serm.
de 7. donis.
Idem serm.
ad Cler.

Explora quò
delecteris &
custodi por-
tas sensuum.

Hostis latet
sub creaturæ
rà.

Usus rerum
varius.

Mortifica-
tionis qua-
renda occa-
sio.

contemptus, inedia, incommoditatis, mortificandi gustus, cupiditatis &c. Neque illud quod dictum est de cogitatione revocanda valet in re carnali, aut gravi odio, aut simili affectu vehementi: in illis siquidem victoria fuga est, seu avertere cogitationem & omnem illius admonitionem.

*Meditatio
utilis.*

Praxis alia mortificationis passionum hæc est. Primò, meditatione frequenti animum à voluptate, & sensuum oblectamentis, tanquam iis quæ infra hominis dignitatem sunt, alienum reddere. Huc spectant meditationes de vitiis capitalibus.

*Oratio cre-
bra.*

Secundò, habere considerationes certas in promptu, & exempla, quibus se, una cum prece, in occasione sustentet, animumque lapsantem ac nutantem roboret & confirmet.

*Affectum
suspendere.*

Tertiò occasione se offerente suspendere primò affectum, seu pedem aut manum, ne statim injiciatur, & explorare an bonum, an utile quod offertur. Quis prudens in tenebris manum aut pedem temerè ponet, ubi spinæ, ubi sordes, ubi contagionis multa pericula?

Quartò, implorato Dei auxilio ex ejus amore & odio nostri, contrarios actus virtutis facere: si verò res necessaria sit, aut utilis, bonâ intentione eam admittere, non solâ voluptate.

Quintò, revocare post victoriam cogitationem præteritam, & lustrare unde periculum & lapsus; ac prudenter aliquoties coram Deo & curiâ ejus (ut dixi,) refutare; unam occasionem, vel plures quærere, & aliquo numero Domino consecrare, ac sic capitibus Philistinorum [id est, mortificationis actibus] amore Dei promereri.

Dignatus es, ut sup. pag. 10.

C A P V T XX.

Deliberatio de Mediocritate tenendâ, auxilio primo in viâ Dei.

ANIMA. O Sapientia æterna, ô via, veritas & vita, **J**ESU Christe, dirige gressus meos in semitis tuis, & errantem ovem reduc ad ovile tuum. Ecce velut in bivio hæreo: illinc sese aperit ad honores via; hinc ad tutam & quietam vitam semita: illuc mundus & amici, aut protrudunt aut provocant; huc mea me felicitas & exemplum tuum invitat, & verò, aspirante gratiâ tuâ, sequendum esse mihi propono. Nonne enim servi
tui